

POSAVSKA STRAŽA

Narodno-politično in narodno-gospodarsko glasilo za štajersko-kranjsko Posavje.

«Posavska Straža» izhaja vsaki prvi in tretji četrtek v mesecu. — Naročnina za celo leto znaša dve kroni, pri večjih naročilih popust po dogovoru in se naprej plačuje. — Cena oznanil za eno stran 48 K., za pol strani 24 K., za četrt strani 12 K., za osminko strani 6 K., za šestnajstinko strani 3 K., za dvaintridesetinko strani 1.50 K.; pri večkratnem oznanilu po dogovoru.

Vse pošiljatve (pisma, dopise, nakaznice, naročila, inserate i. t. d.) je pošiljati na naslov «Posavska Straža» v Brežicah ali v Krško. — Dopisi se pošiljajo na uredništvo, naročnina in oznanila pa na upravništvo. — Rokopisi se ne vračajo. — Posamezna številka stane 10 vin.

Član 19. državnega osnovnega zakona o splošnih državljan-skih pravicah:

„Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima nedotakljivo pravico, varovati in negovati svojo narodnost in svoj jezik. Enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, v uradih in v javnem življenju je od države priznana.“

Ali nam je treba nemščine?

Kolikokrat slišimo iz ust našega ljudstva hvaliti nemški jezik, češ, z njim se pride do konca sveta, češ, kdor hoče dober kruh jesti, mora nemški znati.

Da se nam ne bo očitalo, da mi hočemo hujskati zoper nemščino, hočemo temu vprašanju nekoliko več prostora posvetiti.

Nemščina je jezik, katerega v našem cesarstvu govori 11 in pol milijonov ljudi, Madžarov je 8 in pol milijonov, Lahov je 80.000, nas Slovanov pa je 24 milijonov; te številke so pa še Nemcem ugodno prikrojene, ker se je pri ljudskem štetju vsakega štelo za Nemca, ki večinoma v življenju nemški govori, četudi je slovenske matere sin, četudi do moške dobe ni znal drugače kot slovenski čebljati in četudi še danes govori neko mešanico, katero na Kranjskem imenujejo «tajč-pohrusten».

LISTEK.

Upor posavskih kmetov l. 1573.

Spisal A. Lapajne.

Ko je slavni hrvaški pisatelj Šenoa zbiral zgodovinsko snov za svojo povest «Seljačka buna», tedaj je prišel tudi v Krško, z opravičenem upanjem, da zasledi v tamošnjem, mestnem arhivu kako morda važno listino, nanašajočo se na kmečki upor l. 1573. Vedel je, da je ravno v Krškem padlaprva uničujoča krogla med uporne kmete, oduševljene prisvojene si svobode, vedel, da je bil ta prvi spoprijem kmetov z graščakom Joškom Turnom dne 5. svečana ob 11. uri dopoldne v mestu samem velikega pomena, skoro da odločilen moment za celi kmečki

Tedaj pravih Nemcev je v naši državi okrog 7 milijonov, nemškutarjev ali tiči-miši-Nemcev pa okrog 4 milijonov, kakor je pre-računil sloviti češki učenjak.

Odkod pa, da ima ta peščica — saj Slovanov je skoro trikrat toliko! — dosedaj še to moč?

Pred 100 in več leti je bila vsa moč v državi v rokah nemških graščakov (grofov in baronov, katerih imamo še danes preveč), nemških uradnikov, katere so nam pošiljali s Pruskega; tedaj je bila naša država še spojena z nemško državo, zlasti Prusijo. Kdor ima moč v rokah, ta si je ne da kar od danes do jutri izpuliti iz rok, temveč se brani, dokler se more. Od l. 1848 naprej, ko so se vzbudili avstrijski narodi in zahtevali svoje pravice, tedaj se je začela krhati moč nemških graščakov in uradnikov; s tem pa je začela zginjati tudi nadvlada nemškega jezika.

Vsled slovenskega pritiska so se Nemci l. 1867 udali, in vsem narodnostim pozivali enakopravnost v šoli, v uradih, sploh v vsem javnem življenju.

Tedaj se je začel takozvani narodnostni boj, t. j. boj nenemških narodnosti zoper nemško nadvlado. Ta boj so že zmagnosno dokončali Madžari, ki so pomedli vse nemštvo iz svoje države, tako da so sedaj svoji gospodarji. Ta boj so dokončali Poljaki. Skoro so ga že dokončali tudi naši severni bratje Čehi, in davno so že boj dokončali naši bratje preko Sotle; le nas Slovence čaka še konec tega boja,

upor. Uničen je bil sicer še le slab del — niti tretjina — upornih Posavcev, ali moralno je vplival poraz teh vstajnikov čudovito na vse ostale. In ta znameniti zgodovinski dogodek je moral v mestu zapustiti kako sled, kako listino.

Pri tem Šenoa ni računil z negostoljubnostjo Krčanov, ki mu pri marljivem preiskovanju zgodovinskih virov nikakor niso hoteli iti na roko ter ga kratkoma zavrnilo. (Krških purgarjev, recimo, naivnosti se pisatelj v povesti sami spominja, ko govori o «starijih Krajncih u dugih kožurih pod puhovom kopom».) — Pred leti pa smo našli gori pod streho stare občinske hiše kup starih listin, ponajveč iz XVII. in XVIII. stoletja, na katerih sicer ni ne srebra ne zlata — vse dragocenejše starine so odnesle že druge srake, — katere so pa vendar zanimive za poučevanje mestnega življenja iz teh dveh stoletij. Najzanimivejša vseh pa

v katerem nam je neprecenljive važnosti podpora naših močnejših bratskih narodov, s katerimi bomo imeli v prihodnjem državam zboru večino nad Nemci.

Oddaljili smo se skoro preveč od našega namena, razpravljati o važnosti nemščine. Ti gospodje po uradih seveda kriče, da je nemščine človeku treba kot ribi vode. Seveda jim jo je treba, ker zgubé kruhek, ako bomo enkrat odločno zahtevali, da se z nami v slovenskem jeziku govori. Ti veliki in mali gospodje s cesarskimi kapami namreč nečejo slovenski znati, največ pa jih ne zna.

Kadar bomo dosegli slovensko uradovanje tedaj bodo naši kmeti sinovi nam pravico delili, naši kmeti sinovi bodo sedeli po uradih ne pa uradniki, katere je veter Bogve od kod z Gornjega Štajerskega k nam zanesel.

Mi nimamo nič zoper nemščino; toda šopiri naj se tam, kjer je doma.

Na naših tleh pa naj gospodujejo naše slovenske matere sinovi, na naših tleh naj se z nami tako govori kot doma govorimo.

Uradi so radi ljudstva tu, ne pa ljudstvo radi uradov.

Seveda je dobro, če kdo nemški zna. Ravno tako pa je dobro, če kdo druge jezike zna.

Naši ljudje pač bolj hodijo do zaslužku v nemške kraje, zato jim je bolj potreben. Zato pa ni treba ves dragi čas v ljudski šoli ubijati z nemščino. Še nikdar se ni nemščine naučil v ljudski šoli, in se je ne

je skoro ona zbirka listin, ki sega nazaj v XVI. stoletje in govori o kmeti vstaji l. 1573. Obžalujemo, da ni bila znana že Šenoa, marsikaj značilnega bi mogel iz nje posneti za svojo povest, pri tem pa se ogniti gotovim pogreškom, na katere bomo v teku razprave pri priložnosti opozorili.

Namen tej razpravi pa ni, podati celo zgodovino dejanj kmeti vstaje l. 1573, ta je že dovolj in temeljito obdelana od starejših zgodovinarjev in tudi na podlagi teh novonašli listin ne bi v tem oziru mogli nič posebnega dodati. Govorili bomo o vojnem načrtu, organizaciji in cilju kmeti vstaje in s tem pridobitno podlago, da moremo dalje razpravljati, in pa da pridejo te doslej še nikjer priobčene listine med svet, se moramo tudi ž njimi tukaj pečati.

Zahtevajte in razširjajte povsod „Posavsko Stražo!“

bo. Pač pa vtepanje nemščine otrokom škoduje, da se ne more učiti drugih predmetov, ki so bolj važni.

Naše nemške šole, v katere silijo slovenske otroke, so poneumnevalnice. Kako pa se naj otrok kaj nauči, ako nemški učitelj ne rezume slovenskega otroka in narobe, v jeziku, katerega oba razumeta, pa se ne ume poučevati.

Otrok naj se v šoli uči računstva, pisanja, branja itd. v jeziku, katerega razume. Šele v višjih razredih naj se uči brati in pisati nemški jezik. Ako se razun tega nauči še par vsakdanjih besed nemščine, potem bo hitro znal nemški, če pride po zaslužku med Nemce; saj imajo naši otroci dovolj odprto glavo.

Tedaj kratko rečeno: nemščina je potrebna, kot je potreben vsak jezik. Kolikor jezikov kdo zna, toliko mož velja! Naj se le naši otroci uče tujih jezikov, toda uče naj se jih v maternem jeziku. Nobeden se še ni naučil tujega jezika, če se ga ne poučuje v maternem jeziku. Učitelj mora v maternem jeziku poučevati tuji jezik, ne pa tuji jezik v glavo vtepani v jeziku, katerega učenci še ne razumejo.

Nemščina je potrebna za vsakega, kdor drugod išče kruha, odjemalcev, kupcev, ravno tako kot laščina in drugi jeziki. Saj tudi Nemci v zadnjem času kričijo: «Učite se slovenski!» Celo na graškem vseučilišču nemški profesorji pozivljajo svoje učence: «Učite se slovenski, ako hočete med Slovenci kruha dobiti!» In tako je prav!

Nemci naj se uče slovenski jezik, ako hočejo med nami živeti! Mi pa se učimo nemški, ako hočemo z Nemci kupčevati. V nemških krajih naj ima prednost nemščina, v slovenskih krajih pa naj ima prednost slovenščina. Potem bo kmalu konec prepira med narodnostmi. Dokler pa se nam nemščina usiljuje v uradih, toliko časa ne bo miru in ga ne sme biti. Uradi so zaradi nas tukaj, ne pa mi radi uradov; v uradih se mora z nami slovenski govoriti, na naši slovenski zemlji. Na domačih tleh hočemo mi Slovenci gospodarji biti.

Panamino^{*)} v Brežicah.

Brežiški politični okraj, obsegajoč sodne okraje Brežice, Sevnica in Kozje, je dolgo vrsto let osrečeval s svojim delovanjem

^{*)} Pri delih za prekop morske ožine Panama v Ameriki so se godile velike goljuhije in sleparije; od tedaj se podobne stvari zovejo panama ali panamino.

Zbirka obsega vsega skupaj pet listin: prepise teh pisem, seznam udeležencev pri bitki v Krškem od strani gospode, in pa tako naslovljeno, «Examination», t. j. sodnijsko izpoved nekega kmeta Ivana Svrača iz Pušče. Prvih treh pisem so ohranjeni v tej zbirki torej samo prepisi; mislim pa, da so se morali najti tudi že originali vsaj dveh teh pisem, iz katerih vsebine nisem mogel ničesar posneti, česar že ne bi bil bral objavljenega pri starejših zgodovinarjih, ali prepričati se o tem nisem mogel. — Prvo pismo piše Jošt Joško Turn deželnemu odboru krajnskemu dne 5. sveč. 1573 ob 3 uri ponoči: težko bitko je imel ta dan z upornimi kmeti v Krškem, ubili so mu Danijela Loserja, in se zopet zbirajo onkraj Save in Sotle; mesta se vpirajo vred s kmeti, upor ni nič manj nevaren, kakor turški naval, deželni odbor naj mu pošlje nujne pomoči.

okrajni glavar Julij pl. Vistarini, ki ravnokar za vedno odhaja iz Brežic, ne ve se še, ali je suspendiran ali vpokojen vsled javnih očitanj radi njegovega nepoštenega, naravnost goljufivega ravnanja z ljudskim denarjem. Tedaj za Taksom Vistarini!

Obelodanilo se je po časopisih na podlagi nedvomno resničnih podatkov, kako je on ogoljufal ljudstvo pri razdeljevanju podpor po ujmah poškodovanim posestnikom v kozjanskem okraju. Iz teh očitanj posnamemo, da je okrajni glavar l. 1905 prejel 6000 K, katere bi imel razdeliti med posestnike v kozjanskem okraju, ki so bili početkom julija 1905 po viharju poškodovani.

Okrajni glavar je osebno delil podpore ter poučni izkaz predložil namestništvu v Gradcu.

Glasom njegovega uradnega izkaza je razdelil celih 6000 K, toda v izkazu so sledeče pomote:

Nekateri posestniki so prejeli le po 10 K, 20 K ali 30 K, glasom izkaza pa 110 K, 120 K ali 130 K. Ker so svote pisane le s številkami, ne pa tudi s črkami, pač ni bilo težko iz 10 K napraviti 110 K itd.

Drugi posestniki, ki so glasom izkaza prejeli večje podpore, (100 K in več), se kljubu vsem poizvedbam niso mogli najti v dotičnih občinah. Zopet drugi pa niso prejeli nič, četudi so glasom uradnega izkaza dobili večje podpore. Na ta način je bilo difference v občinah Buče, Virštanj in Drenskorebro blizu 3000 K, ki so nedvomno izginile v velikem žepu glavarjevem. Za občino Pilštajn ni bilo mogoče dobiti podatkov.

Tudi v občinah okrog Rajhenburga je sovražni glavar osebno delil podpore; prejel je menda 3000 K, to svoto kot razdeljeno izkazal, ljudje pa so v resnici prejeli le 1100 K. Pozvedbe o tem slučaju še niso dognane.

Ko se je to obelodanilo, je okr. glavar molčal; te dni pa odhaja iz Brežic. Stvar je prozorna, da ne potrebuje komentarja!

O tem glavarju pa sedaj šele na dan prihajajo stvari, o katerih se je preje le šepetalo. Z razmerami v njegovi družini se ne maramo pečati, ker je to njegova privatna zadeva. Ta zadeva je le v toliko javna, ker je povzročala javne škandale skozi leta in leta.

Naravnost sramotno pa je, kar se sliši o zasebnih dolgovi tega glavarja-poštenjaka.

Svojemu uradnemu slugi je bil dolžan na posojilih par sto kron; drugi uradniki so

V drugem pismu z dne 8. sveč. ob 9 uri ponoči odgovarjajo deželni stanovni Turnu: pošiljajo mu denarno pomoč, ali ga svare da se vrne na Kranjsko, ker je zasledujoč kmete prekoračil mejo, kajti v celi deželi se je dvignil upor, ki se je raztegnil že tudi na obmejne pokrajine. Za Ljubljano samo so v strahu, vladar naj jim pošlje v pomoč 400 — 500 nemških strelcev.

V tretjem pismu z dne 9. sveč. poroča Turn vladarju samemu o kmetski vstaji: o zbiranju kmetov k upor, o bitki v Krškem o spoprijemu z uporneži pri Mokricah, ki so se mu konečno udali in mu prisegli pokorščino. Vzrok vstaji pa je, kakor so mu tožili kmetje, Taht graščak v Podsosedu.

Koj za prvim pismom so v zbirki zapisani udeleženci spopada v Krškem.

Najzanimivši pa je zadnji del zbirke «Examination» t. j. sodnijsko zaslišanje. Žal,

moralo zalagati denar iz svojega žepa za uradne potrebe, ker je on uradni denar vedno sam dvignil in za-se rabil. Dolžan je večje ali manjše svote raznim trgovcem in obrtnikom v Brežicah. O drugih zasebnih dolgovi pa se ne zvedo natančni podatki, ker se dotične osebe — nemškutarji v Brežicah — bojijo obsodbe v javnosti, posejevalo se mu je namreč denar v politične namene!

Vso manipulacijo z uradnim denarjem je protizakonito vodil skozi leta okr. glavar sam; on sam je inkasiral, on sam je izplačeval; seveda so morale stranke vsako izplačilo terjati parkrat in nepotrebna pota delati.

Javni denar je celo na svoje ime nalagal v hranilnico in sam vlekel obresti!

Na njegovi pisalni mizi so stranke opazile vedno naravnost umetni nered; vse je križem ležalo, n. pr. nakaznice, poštni odrezki, šeki, poštna položnice, gotovina itd.

Četudi je vse to več ali manj bilo znano ali se je saj dvomilo o pravilnosti njegovega uradovanja in poslovanja, zlasti z denarjem, kljub temu se leta in leta ni storilo nič; pač pa je glavar užival neomejeno zaupanje — ne v Brežicah — ampak zlasti med kmečkim ljudstvom in drugod v kozjanskem in sevniskem okraju.

Ta glavar je za Slovence imel dvojen obraz; kjer je pričakoval opore, tam se je laskal, delil milosti, pesek v oči metal, kjer pa je čutil slabosti ali kjer ni pričakoval opore ali kjer se je bal protivnikov-nemškutarjev — tam je gazil vsak zakon, tam je postopal samovoljno kot paša, tam je plesal po piščalki nemške stranke.

Ta glavar je slovenski stranki vsekal globoke rane; on je z neopravičenim črtanjem glasov v okrajni zastop brežiški pred štirmi leti spravil Nemcem v roke, on je še letos proti javnim odločbam upravnega sodišča tri slovenske glasove črtal iz imenika za veleposestvo (vedoč, da ni vedne pritožbe, ako se ugodí reklamaciji), četudi je ravno tiste 3 voleposestnike preje sam vpisal v prvotni imenik; on je bil mogočni zaščitnik proslule brežiške policije, on je opral te zamorce s svojimi lažnjivimi poročili — (upamo, da pri tem ne ostane), on je odbraval divjanje brežiške policije zoper Slovence in vsako pritožbo slovenske stranke v koš vrgel, on je peščici nemčurjev v Sevnici pridobil nemško šolo, on je zagovarjal vsako politično lopovščino nemškutarske stranke.

da je raztrgan na dva dela, ki sta oba nepopolna: list, ki ju razdeli in v vsebini spopolnuje, je izpadel in se doslej ni našel. V prvem delu se opravičuje neki Ivan Svrač iz Pušče na vprašanje, zakaj je ubil župana.

Katero si mi nepopolne listine sklepajoč lahko dopolnimo: na vsestransko napadanje in zmerjanje se je Svrač raztogotil in v tej jezi župana do smrti ranil. Sicer pa ne vemo, katerega župana, najbrže breškega ali pa morda starovaškega, ker pravi zaslišanec v drugem delu «eksaminacije» da so ga hoteli v Stari vasi obesti, ne da bi povedal, zakaj. Večje veljave je drugi del «eksaminacije» ki ima prav važne podatke o organizaciji, in namenu posavskega punta l. 1573.

Dalje prih.

Stolec se mu je začel majati letos spomladi, ko so ga brežiški Slovenci prisilili, da je moral parkrat odkrito priznati svojo barvo. Sicer je nosil v enem žepu slovenske žigice, v drugem pa nemške, in ob navzočnosti Slovencev vedno — ako se ni zmotil — v slovenski žep posegel, vendar mu to ni pomagalo.

Prvo blamažo je doživel, ko je ministstvo kljub njegovim neugodnim poročilom dovolilo prireditve vsesokolske slavnosti v Brežicah; posebej pa se je še blamiral, ko je tedaj v Brežice dal pozvati kar bataljon vojakov, ki pa tu ni imel kaj opraviti.

Blamiral se je pri otvoritvi novega mostu čez Savo in Krko, ko je z namestnikom zastonj čakal slovenskih deputacij, pa jih ni bilo vsled energične protiaGITacije.

Blamiral se je pri sestavi imenika za veleposestvo za volitve v okrajni zastop, ko je po vsej sili hotel Nemcem zagotoviti večino, pa mu je slovenska stranka korenito prekrizala račune.

Maščevati se je hotel s tem, da ji voditelja akcije proti njemu ovadil na sodišče, češ, da ga je razžalil, in ga začel obrekovati po celem okraju, toda tudi s tem ni dosegel zaželjenega uspeha, pač pa tem hujši protiodpor.

Obžalovanja vredno je, da se v tej kočljivi aferi naši gg. poslanci — izvzemši poslanca g. dr. Korošca, kateremu na tem mestu izrekamo najtoplejšo zahvalo, — da so gg. poslanci vse to kočljivo delo prepustili zasebniku in ga izpostavili neprijetnostim in nevarnostim, ki bi ga utegnile občutno zadeti.

Doba Vistarini je tedaj končana!

Zahteve našega ljudstva glede imenovanja novega glavarja so:

1. da se imenuje povsem neodvisna oseba, ki je v jeziku in pisavi zmožna slovenščine;

2. da se takoj preišče, v koliko se uradni izkazi o razdelitvi podpor v zadnjih letih, v kojih je sovražni glavar prejel 66.770 K, vjemajo z resnično razdeljenimi podporami in da se vsem oškodovanim razlika izplača iz držav. blagajne;

3. da se v bodoče take podpore izplačujejo od davčnih uradov po nakazu okrajnega glavarstva.

Naše gg. poslance prosimo, da tej zadevi posvetijo vso svojo pozornost!

Domače novice.

Naročnikom! List smo morali povečati, vsled obilega gradiva in pomanjkanja prostora v prejšnji mali obliki. Naročnina znaša 2 kroni, pri večjih naročilih popust po dogovoru; naročnina se plačuje naprej in naj se pošlje na naslov »Posavska Straža« v Brežicah ali Krškem. Pošlje naj se za več naročnikov skupaj. — Prihodnja številka se pošlje le naročnikom.

Našim prijateljem! Dolgo časa je trajalo, da se je porodila „Posavska Straža“; sedaj jo imate pred sabo. Naš list hoče biti res straža, namreč straža slovenske zavesti v naših krajih.

Prinašala bode v vsaki številki poziv „Svoji k svojim!“ v podobi letaka, v katerem bodo navedeni vsi trgovci, krčmarji in obrtniki, ki podpirajo naš list.

Donašali bodemo poročila o javnih sejah občin (tudi mestne občine brežiške), okrajnih zastopov itd. tudi deželno- in državnozbornske razprave v jedratem izvlečku; pečali se bomo z vsemi narodnimi in gospodarskimi zadevami naših krajev.

Prinašali bodemo gospodarske razprave, na pr. večje razprave o kmečkih vprašanjih.

Tudi za zabavo bodemo skrbeli in priobčevali na pr. zgodovino kmečkih pultov v naših krajih; tudi prinesemo daljšo povest izza časov kmečke vojske.

List se do novega leta pošilja brezplačno; potem treba plačati dve kroni, pri večjih naročilih popust po dogovoru; plačati je naprej.

Dopisi se lahko pošiljajo v Brežice ali pa v Krško na naslov »Posavska Straža«; dopisi brez podpisa se ne sprejemajo; prosimo za resnična poročila. Mi ne bodemo delali z lažmi, ampak le z resnico!

Kdor hoče list razprodajati ali deliti, naj to naznani upravništvu, ki bode dobilo dovoljenje od namestništva ali deželne vlade za vse skupaj. Brez dovoljenja je prepovedano in se kaznuje razprodajanje ali razdeljevanje lista.

Naroči naj so po več iztisov skupaj, da se prihrani poština.

Revnim se bode list brezplačno pošiljal; sploh pa dve kronici za dobro stvar vsakdo lahko utrpi.

Inerate sprejemamo po nizki ceni.

Volitve v okrajni zastop brežiški se bodo v kratkem vršile, namestništvo je, kot se čuje rešilo pritožbe zoper volilne liste. Odločilne bodo volitve v veleposestvu, kjer si slovenska kmeška stranka lahko pripori večino, ako vsak volilec stori svojo dolžnost. Komur je znano gospodarstvo sedanjega okrajnega zastopa z nemško večino, ta si pač ne bo dal dvakrat reči, da se gotovo udeleži volitve.

Če bode prihodnji okrajni zastop našel precejšnjo sušo v blagajni, zahvalijo naj se malomarneži med volilci svojim brežiškim prijateljem graščakom, uradnikom itd.

Če bo treba povišati doklade, plačajo naj jih sedanji slabi gospodarji sami, ki so po nepotrebnem plačali par tisoč kron za pravdo s sanitetnim distriktnim odborom, ki so skozi tri leta plačevali tri zdravnike mesto enega, ki so mestni občini Brežice vrgli toliko tisoč kron v žrelo itd.

Kljubu temu gremo staviti, da se bodo našli še kratkovidneži, ki bodo verjeli sladkim besedam agitatorjev sedanje nemške večine. Kdor je mož, ne da se premamiti po sladkih besedah in poklonih, ampak voli po svojem prepričanju brez ozira na lepe oči brežiških nemškutarjev!

Iz volilnega imenika za veleposestvo nam je okrajno glavarstvo po krivici črtalo tri volilce, ki imajo veleposestvo s predpisanim davkom 120 K. Črtalo se jih je, ker prejšnji geometer Doleček ni v postavnem roku izvedel prememb v posestnih polah in ker radi tega davkarija njim ni mogla davka predpisati. Sicer je to povsem nemerodajno, ker zadošča, da je dotičnik prepisan v zemljiški knjigi, kot je upravno sodišče že parkrat odločilo.

No, naše politične oblasti se ne brigajo za odločbe upravnega sodišča na Dunaju,

kadar se ne dajo izrabiti zoper slovenske kmete. Okrajno glavarstvo je kljubu tej odločbi upravnega sodišča na Dunaju ugodilo reklamaciji nasprotnikov in s pomočjo našega gorkega prijatelja (?) davčnega nadzornika črtalo tri volilce — vedoč da zoper njegovo odločbo ni pritožbe po zakonu.

Torej te tri slovenske veleposestnike je sprejelo v prvotni zapisnik, da jih je potem lahko vsled reklamacije nasprotnikov črtalo, vedoč da ni pritožbe, ako se reklamaciji ugodí.

Dva nemška glasova pa okrajno glavarstvo ni sprejelo v prvotni zapisnik, tudi vsled reklamacije nasprotnikov jih ni sprejelo, a vedoč, da se zoper rešitev reklamacije lahko pritoži in da namestništvo lahko vpiše onadva nemška glasova.

Zelo zvito! Namestništvo bi to tudi storilo, kajti pritožba bi bila utemeljena; toda poseglo je vmes politično društvo »Sava« in protestiralo zoper tako pristransko postopanje ter preprečilo krivico.

Slovenecem se je tedaj na zvit način hotelo vzeti in res vzelo pravico pritožbe, nasprotnikom pa se je odprlo vratica, skozi katera bi lahko dva glasova vtihotapili.

Živio pravica in enakopravnost! Tudi zoper take politične lumparije bomo znašli »žavbo!«

„Cigani“ v Brežicah. Preteklo nedeljo se je igrala v veliki dvorani brežiškega »Narodnega doma« narodna gledališka igra »Cigani«. Vsi igralci-diletantje, brežiški Slovenci so si z vsemi močmi prizadeli, da je igra dosegla velikanski uspeh. Vsak izmed njih pač sme biti ponosen na svoj trud in svoje delo ter bi lahko nastopil na odru velikega mesta. Zato njim vsem gre vsa čast in zahvala za prekrasen večer.

Da si pa bodo mogli zanimivo igro, ki je polna živih in šaljivih prizorov in v kateri poje cel velik ženski pevski zbor, ogledati tudi taki, kateri so bili zadnjič zadržani in se ne morejo ločiti zvečer od doma, priredi brežiški »Sokol« igro še enkrat, in to na Štefanovo, dne 26. t. m. ob 4. uri popoldne zopet v veliki dvorani brežiškega »Narodnega doma«. Da bo igra vsem dostopna so se tudi vstopnine znatno znižale, tako da stane prvi sedež le 60 kr., drugi le 30 kr. in stojišče le 10 kr. Čisti dobiček je namenjen ubogim šolarjem brežiške okolice, zato se preplačila hvaležno sprejemajo.

Na slovenski ljudski šoli v Brežicah je razpisano mesto nadučitelja. Okrajni šolski svet, v katerem imajo večino brežiški gospodje Matteis, Žnidaršič, Priklmayer in drugi je sklenil, da se do nastopa novega nadučitelja poveri vodstvo šole bivšemu nadučitelju Orniku, ki je obenem državnega pravdnikstva opravilec na okrajni sodnji in odbornik mestne hranilnice, ter kot tak cele dneve presedi na sodnji in v šparkasi!

Začasno vodstvo šole bi se moralo poveriti najstarejšemu učitelju, a ta ima napako, da je — Slovenec. Po mnenju teh brežiških gospodov mora vodja le Nemeč biti, četudi je vodja le na papirju; delo bodo že drugi opravili. Tudi hočejo za nadučitelja misliti moža, ki ima zelo slaba spričevala, pa je Nemeč; Slovence z izvrstnimi spričevali pa hočejo prezreti. Samo če bo šlo!

Mogočen gospod je posestnik »salona« za briti, striči in česati Gustav Pajdasch, ki je obenem kapo pri »Turnvereinu«. Še bolj mogočen bi postal, če bi ga g. Polanšek

malo ukrotil. Najpreje pa je Pajdasch hotel g. Polanška ukrotiti. Tožil ga je, ker je g. Polanšek govoril, da bodo o priliki sokolske slavnosti o Binkoštih orožniki pazili na Pajdascha, da ne bo izzival Sokole kot o neki drugi priložnosti; za tisto priložnost je namreč moral Pajdasch 14 dni rčet jesti. Torej Pajdasch je tožil! Sodišče v Brežicah je g. Polanška obsodilo na 200 K globe, ter da je okrožno sodišče izreklo, da se Pajdaschu nobena krivica ne godi, češ, da bi bilo res potrebno Pajdascha za časa slavnosti pod nadzorstvo bajonetov postaviti. Vsled te razsodbe mora Pajdasch šteti stotino svetlih kronic; toda dolgo se ne bo jokal po njih, saj je še vedno dovolj kmetov in drugih, ki temu človeku, ki bi najrajši vse Slovence pohrustal kronce nosijo.

Še bolj mogočen gospod so gospod Franc Matheis v Brežicah. Tudi ta si je hotel privoščiti enega Slovence — kar za jutrek — namreč g. trgovca Uršiča v Brežicah. Tožil ga je, ker je g. Uršič odprl in plačal neko fakturo o blagu, katero je g. Uršičev posredovalec naročil pri Matheisu za enega svojih odjemalcev. Kakor vidite, g. Matheis toži celo svoje odjemalce, četudi pošteno plačajo račune. Toda tuja pisma se pač ne sme odpirati, pravi zakon. Okrajno sodišče v Brežicah je obsodilo g. Uršiča na malenkostno globo, toda okrožno sodišče ga je oprostilo, češ, da vsakdo lahko plača tuje račune, ne da bi se koga zato še tožiti smelo. Gospod Matheis bi gotovo ne šel tožit; toda na tisti fakturi je prijazno v lepi hrvaščini vabil k sebi nekega poštenega Hrvata, ki ni nikdar imel opraviti v brežiških nemških trgovinah, zlasti ne z g. Matheisom. Seveda ni prijetno, če se izve, kako se ljudi vabi v nemške trgovine.

Kakor se vidi, tudi Matheisova drevesa niso še do neba zrastle.

Velik prijatelj Slovencev je brežiški velenemški trgovec de Costa — namreč v Jesenicah na Kranjskem. Seveda v Jesenicah ima lepo podružnico s slovenskim napisom, v Jesenicah lepo slovenski kramlja s kmetiči, a v Brežicah je «hochdeutsch» in ne more slišati slovenske besede. Radovedni smo le, koliko časa bode Kranjci pustili životariti tisto podružnico.

Brežiška mestna hranilnica (seveda nemška) posojuje na hiše več kot navadno vrednost, seveda ne kmetom, ampak brežiškim nemškutarjem. Nemškutarjem se po mnenju teh gospodov mora pomagati, če tudi škodo trpi hranilnica, v kateri je naložen otročji denar in kamor Slovenci še vedno denar nosijo «spravit». S takim lahkomiselnim postopanjem hranilnica krši svoja pravila, ki določajo, da se na hiše ne sme posoditi več, nego polovica vrednosti.

V pisarni nemškega odvetnika v Brežicah je nekdo plačal par kronic za svojega nasprotnika in se pri tem izjavil, da je nasprotnik prisegel na svojo vest, ne pa na njegovo «Kancilija» je to seveda hitro nasprotniku brez vsake potrebe razodel in ubogi kmet je bil na podlagi pričevanja dotičnega uradnika obsojen na 70 K globe ali 7 dni zavora, češ, da je nasprotnika krive prisega obdolžil. Plačati, potem pa radi nedolžne opazke še obsojen biti!

Stavbena zadruga „Lastni Dom“ v Brežicah se je te dni vpisala v združni register okrožnega sodišča v Celju.

V okrajnem šolskem svetu v Sevnici in v Kozjem slovenski zastopniki sedé še vedno pri eni mizi z okrajnim glavarjem. Dokler se on ne opere, toliko časa ne sme nikdo z njim k eni mizi sesti. Seveda zamorca je tožko oprati!

Dr. Herman Wiesthaler, bivši notar v Brežicah, je še vedno častni občan v Vel. Obrežu. Tej zadevi bomo posvetili svojo pozornost. Prosimo podatkov!

Nemški odvetnik dr. Hans Janesch slovenske stranke nadleguje z nemškimi pismi in tožbami, katere stranke ne razumejo in si morajo tolmača iskati. No, brežiške gospode bomo že še slovenski naučili, če hočejo naš kruh zobati.

Na kolodvoru v Brežicah se dobé samonemške tiskovine. Zahtevamo samoslovenske tiskovine!

V Matheisovi trgovini v Brežicah se kmečke kupce izpostavlja javnemu zasmevanju. Dva slovenska kmeta, župana Ogorelec iz Rigonc in Janeza Urek iz Zlogonskega se je pred par meseci zvabilo v trgovino, češ, da bodeta pogledala neki ponarejen bankovec. Ko sta bankovec ogledovala, metali so Matheisovi pomočniki v oba moža papirnate kroglice in ju zasmehovali. Ko sta moža to opazila in zarohnela, pa so se izgovarjali, da so bile tiste kroglice nekemu drugemu kmetu namenjene. Kljub vsem sladkim besedam sta moža pokazala hrbet in ju g. Matheis najbrže ne bo več videl v svoji trgovini.

Za Brežice se iščejo obrtniki: kolar, urar, steklar, kovač. Pričakovati imajo dober zaslužek.

Nosite slovenski znak, kmečki fantje in dekleta, sploh Slovenci! Dobite ga v podobni gumbov, igel, brož itd. v vseh narodnih trgovinah.

Krške novice.

«Narodni List» v — Celju. «Narodni List», koji se je tiskal dosedaj v naši tiskarni, se je preselil v Celje. Vzrok je čisto naraven, in sicer, ker je preveč oddaljen od duševnega središča stranke. To je tudi resnica. S tem pa ni rečeno, da bi bila kriva mogoče tiskarna, kajti vsak si lahko misli, da na novo ustanovljena tiskarna ne more kar prvi dan popolnoma ustreči vsestranskim željam in zahtevam. 8 strani obsegajoči list, tednik, 6000 izvodov (reci: šest tisoč) in poleg tega še razpošiljanje, to tudi ni malenkost za tiskarno, koja je šele v razvaju. In če se pomisli, da je bil prejšnji lokal veliko premajhen in da se je kljub temu vseeno v pravem času stiskalo in razposlalo 6000 iztisov, mora vsakdo pritrditi, da je storila tiskarna na tem mestu popolnoma svojo dolžnost ter da je ustregla vsestranskim zahtevam tega lista. Če pa je list slučajno zadržan na kaki pošti, potem ni to naša krivda, da ga dotičnik ni pravočasno dobil v roke. Toliko v pojasnilo.

Cestni odbor v Krškem. Proračun za leto 1907 določen v seji cestnega odbora krškega dne 29. novembra 1906. Glasom tega proračuna znaša:

- Potrebščina na deželnih cestah kron 9326, se pokrije z deželnim prispevkom 5863 K in prispevkom okrajnega cestnega odbora 3463 K, znaša potrebščina 9326 K.
- Okrajne ceste.

Potrebščina znaša: K 19.030.94.

Pokritje:

blagajnični ostanek koncem l. 1906 bode znašal približno 4000 K, ostala svota se pokrije z 20%, naklado na ves direktni davek celega okraja, ki znaša K 75.154.71 in bode ta naklada dala svoto K 15.030.94 kar da potrebščino K 19.030.94.

Proti proračunu za l. 1906 se je znižala doklada na davke za 4%, kar kaže, da cestni odbor varuje koristi davkoplačevalcev; vkljub temu so ceste v okraju Krškem primeroma v dobrem stanju.

V seji z dne 29. novembra se je nadalje sklenilo:

- predlagati pri dež. odboru, naj izposluje deželno postavo, da se izloči okrajna cesta Krškavas-Savski brod pri Brežicah in se da v oskrbo občini Cirkle kot občinska pot;

- da se napravi, nova okrajna cesta od Zaloh pod Rako na Smednik, kar bi zblžalo pot prebivalcem ob Krki v Krško.

- da se poboljša cestarjem, ki vlečejo na mesec le 30 K, za 20%, toraj na 36 K.

Razun tega se je sklenilo pri deželnem odboru predlagati, da se ob Savi napravijo železne rante in držaji in se popravijo tudi držaji in rante ob Mirni od Radne proti Mokronogu.

Na znanje se vzame, da je most pri Brodu pri Sv. Križu popolnoma popravljen.

Telovadno društvo „Sokol“ v Krškem prav lepo napreduje. Sokol je bil še le pred nekaj meseci ustanovljen, pa združil pod svojim okriljem toliko izvršujočih in podpornih članov, da je njegov obstoj zagotovljen. Telovadi se dvakrat na teden in vselej se vdeleži telovadbe okoli 20 članov. Telovadbo poučuje požrtovalni brat Holy, član brežiškega «Sokola» ki je prinesel pravi sokolski duh v društvo. Veselo znamenje je zlasti to, da k telovadbi redno prihajajo nekateri Videmčani in kmetski fantje iz Krške okolice, katere ne plaši nobeno vreme. Čast jim. Upati je, da bodo s časom tudi oni, ki doslej društvo le iz dalje opazujejo, uvideli njega pomen in korist in se udeležili sokolskega dela. Ali ni lepše, da si mladina s telovadbo o dobri družbi krepi telo, in se privadi vstrajnosti, kakor da bi v zaduhlih beznicah denar in zdravje zapravljala?

Občinska bolnica v Krškem se je morala razširiti. Bolniki so v tako velikem številu iskali pomoči v njej, da se jih pogosto ni moglo sprejeti zaradi pomanjkanja prostora. Vsled tega je sklenil občinski odbor bolnično poslopje povečati, da se bode število postelj podvojilo. S tem bode gotovo ustrezno prebivalstvu domače občine kakor tudi sosedom Štajercem, kateri prihajajo v velikem številu v to bolnico. Na kirurški (ranocelniškem) oddelku, zdravi zdaj nov zdravnik dr. Trenz, učenec slavnega operaterja dr. Šlajmerja v Ljubljani.

Z novim vodovodom na Raki pri Krškem je ljudstvo zelo zadovoljno. Je pa tudi v resnici velika dobrotu imeti vodo pri roki, med tem ko je bilo treba preje hoditi po njo v globok jarek, ki je bil posebno ob slabem vremenu skoraj nepristopen. Tudi nevarnost ognja je zdaj veliko manjša. En del stroškov je prevzela dežela, en del država, ostalo je pa trpela domača občina. Slovenske občine v katerih so podobne vodne razmere, posnemajte občino Rako.

Volitev odbornikov v delavsko zavarovalnico proti nezgodam v Trstu se vrši koncem tega meseca. Pod to zavarovalnico spada tudi cela Krajnska. Doslej imajo vso moč v rokah Lahi, dasiravno je dobre $\frac{3}{4}$ članov Slovanov. Neobhodno potrebno je spraviti vsaj nekaj slovenskih obrtnikov v ta zastop, da bodo Lahom na prste gledali. Ako ponesreči slovenski delavec ne dobi z lepa kake podpore, med tem ko se gre Lahom na vse načine na roke. Oni kranjski obrtniki ki ste prejeli te dni volilne glasovnice in vam, na tem ležeče, da pridemo Slovenci do svojih pravic, pošljite svoje podpisane glasovnice političnemu društvu Edinost v Trst ki bode določilo kandidate, ali pa jih oddajte občinskem tajniku v Krškem.

Umetna gnojila prodaja podružnica c. k. kranjske kmetijske družbe v Krškem. 18% žlindra stane 7 K. — kajnit 6. K kaljeva sol K 13.20 po 100 kg. Kmetovalci poslužite se pridno umetnih gnojil in poljski pridelki — zlasti krma se vam bodo podvojili. Zdaj, ko je padel prvi sneg, je ravno pravi čas za trosenje gnojil, ker jih ne more veter odnesti in se lahko enakomerno trosi.

Vinske cene v brežiškem krškem in kostanjeviškem okraju so letos prav dobre. Prodaja se po 40 do 50 v. liter. Prodanega je gotovo že $\frac{3}{4}$ letošnjega pridelka. Vino je v legah, kjer ni bilo toče, prav dobro. Da so cene tako drage, so krivi visoki pridelovalni stroški. Pomanjkanje delavcev in poslov postaja od leta do leta bolj občutno. Vse, kar le more gre v Ameriko, ali pa sili v mesto v tovarne in rudokupe. Dasiravno se izseljenci vračajo iz tujine pogosto s polomljenimi udi in varanimi upi, vendar to drugih ne plaši. Vsak misli, da ravno njega sreča čaka. In vendar bi imeli Slovenci lahko doma Ameriko, ako bi tukaj tako pridno delali kakor morajo v Ameriki.

Po svetu.

Prihodnje državnozborske volitve. Z Dunaja javljajo, da se je ministrski predsednik baron Beck v pogovoru z nekaterimi poslanci izjavil, da se bodo prihodnje volitve na podlagi nove volilne reforme vršile šele v mesecu maju 1907. To pa zato, ker ni možno, da bi politične oblasti že pred koncem aprila sestavile volilne imenike in dovršile druge priprave.

Občinske volitve v Sp. Dravogradu. Pri občinskih volitvah so zmagali Slovenci v tretjem razredu s 100 proti 52 glasovom, v drugem razredu s 30 proti 11 glasovom, dočim so si Nemci ohranili prvi razred z enim glasom večine (12 proti 11). Trška občinska uprava preide s tem v slovenske roke; Slovenci bodo razpolagali v obč. svetu z dvetretjinsko večino. — Uradna štetev po občevalnem jeziku je izkazala 1900 v Sp. Dravogradu 703 Nemce in 61 Slovencev. 61 Slovencev (všteti so tudi otroci, žene etc.) je dobilo pri obč. volitvah 141 glasov. Osrednjo statistično pisarno pozivljamo, da nam razloži ta naravni čudež!

Zadnji „Štajere“ zopet vpije in se pridruša, ker ga je „Mir“ prijel pošteno za ušesa. Mi se pač smejemo njegovemu oslovskemu riganju, ki gotovo ne doseže nebes. Naj le vpije, saj ne bo dolgo, da se mu bo pošteno stopilo za vrat. Zakaj pač „Štajere“ ne vpije zaradi svojega pristaša, bivšega

podžupana ptujskega, trgovca Kaiserja, ki je napravil pred kratkim konkurz in pustil en milijon 300.000 K dolga. Večina teh dolgov je nepokrita in upniki so ogoljufani. Kaiser je pobegnil v Ameriko, pa so ga že ujeli. Kaiser je bil vnet pristaš „Štajerčev“ in je tudi gmotno podpiral to „giftno kroto“. Tu naj „Štajerc“ vpije, to naj pove ljudem, da je bil ta Kaiser — njegov mož, in pove naj zraven, da ima med svojimi ljudmi še mnogo takih, namesto da sedaj joka: „Mi obžalujemo konkurz in škodo, ki jo trpe posamezniki, ali grajati se mora, da izrabljajo prvaki i take stvari v politiko.“ I seveda, to ne diši „Štajercu“, če se mu pokaže, kakšni lepi ptički so pri njegovi stranki, sam pa rije povsod, kjer bi istaknil kako stvar, ki bi mogla škodovati njegovim nasprotnikom. Sicer smo pa prepričani, da „Štajerc“ prav iz vsega srca privošči slovenskim upnikom Kaiserjevim izgubo. Od tako lumparskega lista, kakor je „Štajerc“, kaj drugega tudi ni pričakovati.

Pozor, slovenski kmetje! „Štajerc“ začne z novim letom izhajati vsak teden in se vsled tega gotovo podraži na najmanj 4 krone. Seveda je tako „kunšten“, da tega ne pove, da bo dražji. Pazite torej, da vržete to nesnago pravočasno na gnojišče, kajti vsiljevala se vam bo gotovo kar najnesramnejše. In če je ne plačate, vas bodo pa tožili potem, kakor to delajo že sedaj s svojimi naročniki. Torej le proč s ptujsko „giftno krono“!

Na Pruskem štrajka stotisoč poljskih šolskih otrok, ker se jih hoče prisiliti, da bi nemški molili po šolah. Vlada tega štrajka ne more udušiti.

Društvene novice.

Brežiški „Sokol“ priredi dne 31. t. m. svojim članom in prijateljem zabavni „Silvestrov“ večer. Igrala se bo gledališka igra „Brat Sokol“. Po igri bo srečolov, za kate-rega je že mnogo rodbin darovalo lepih dobitkov. Vse rodoljube brez izjeme prosimo,

da vsak s svojim kakoršnimkoli darilom prispeva k splošnemu uspehu. Darila se oddajajo v brežiški posojilnici. Ob polnoči živa slika: Slovo starega leta in prihod novega leta, kar si mi brežiški Slovenci o novem letu najbolj želimo. Po polnoči petje, prosta zabava in — ples. — Zabave dovolj, upamo tudi, da bo, kakor navadno občinstva zadosti.

Odbor.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu je imenovalo tov. dr. Gregorja Žerjava o priliki njegove promocije za njegove zasluge kot prvega voditelja narodno-radikalnega dijaštva in zaslužnega ustanovitelja „Omladine“ za svojega prvega častnega člana.

Zobozdravnik

Vsa zobozdravniška opravila, kakor plombe, umetno zobe, zobovje, izvršuje solidno in po ceni 1—3

Dr. A. Kaisersberger v Krškem.

Plombe od 4 krone naprej.

Naznanilo.

Ker se večkrat ljudje pritožujejo, da pride v hišo ponujati slike, okvirje, zrcala, šipe eden ali drugi agent, hi pravi, da je od mene poslan, in da nadalje vzame različne knjige v vezavo in jih pridejo stranke k meni iskat

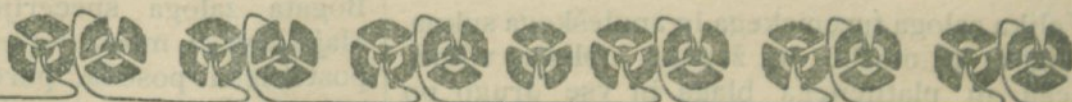
naznanjam s tem,

da nisem še dosedaj nobenemu dal pooblastila za mene in moj račun nabirati naročila, sprejemati knjige v vezavo, ter prosim, da se take lažnjivce spodi iz hiše in se mi to naznani, da lahko kazensko postopam proti takim goljufom in škodljivcem.

Naznanjam, da sem edini v Brežicah hiš. št. 35. (zraven „Narodnega doma“), ki imam veliko zalogo vsakovrstnih šip, zrcal, okvirjev, vsake vrste papirja, knjige, različne božične reči na debelo in drobno razprodajo, in sprejemam dela za tiskarsko in knjigoveško obrt po najnižji ceni.

Varujte se toraj drugih takih trgovcev, ki se za moje ime skrivajo.

Krško. Anton Umek Brežice.

P. n.

Tem potom se uljudno naznanja, da se je otvorila na novo urejena

zadružna tiskarna v Krškem

registrirana zadruga z omejeno zavezo

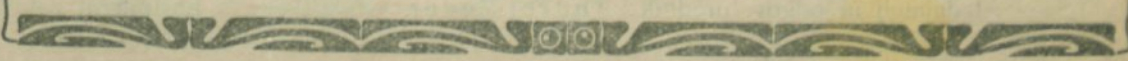
katera se priporoča p. n. občinstvu, slav. društvom ter vsem uradom v naročitev vsakovrstnih tiskovin od navadne do najmodrnejšie oblike. Ker je tiskarna popolnoma nova ter bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini. Izvršuje kakor: uradne tiskovine, kuverte, pismene papirje, račune, cenike, etikete, časopise, knjige, brošurice, cirkulare, reklamne liste, lepake, letake, opomine, vsakovrstna vabila, spovedne listke, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, poročna naznanila itd.; za hranilnice in posojilnice: hranilne in zadružne knjižice, dolžna pisma ter vse druge tiskovine. Spoh izvršuje v kratkem času vsa v to stroko spadajoča dela okusno in cano.

Zadružna knjigoveznica.

Knjige se vežejo v vseh oblikah od priproste do najbolj lične. — Delo močno in trpežno. — Cene zmerne. — Postrežba točna.

ZADRUŽNA TISKARNA V KRŠKEM

registr. zadruga z omejeno zavezo.

Kdor ponižuje se sam, podlaga je tučevi peti!

SVOJI K SVOJIM!

Slovenci! Združimo se! Sloga jači, nesloga tlači!

Podpirajmo le svoje prijatelje! Podpirajmo le slovenske trgovce, obrtnike in krčmarje!

Naši trgovci so: tvrdka Uršič & Lipej, tvrdka A. Umek, tvrdka Jos. Boecio (preje Varlec), gosp. Janko Broz, veleindustrijalec (zaloga moke), združeni pivovarni Žalec in Laški trg (založnik pive g. Al. Schweiger), vsi v Brežicah. G. Franc Gerec, veletržec v Pišecah, g. Andrej Frece, g. Martin Frece, g. Andrej Kos, g. Jože Vrečko itd., vsi v okolici. G. Janez Vidmar in g. Vincenc Zorčič v Kapelah, g. Rozalija Novak in Franc Perger v Dobovi, g. Franc Petan v Sromljah, g. Karl Prešiček v Zdolah, g. Anton Vahčič na Vidmu.

Naši obrtniki so: svečar in medicar Maks Hierländer, brivec in lasničar Josip Holy, krojač Pavl Kovačič, sedlar Franc Kruhc, klobučar Franc Lebar, lončar in pečar Fr. Mastnak, mizar Frid. Medved, krojač Miha Novak, sodar Franc Pipan, pek Ignacij Polanšek, mizar Franc Resnik, slikar Franc Sikošek, mehanik in umetni ključavničar, Franc Strniša, klepar Ignacij Zalokar, čevljarja Ivan Čertalič in Stjepan Cipek.

Naši gostilničarji so: Anton Koštomaj v «Narodnem Domu», mesarja Ivan Grobušek in Anton Klavžar, krčmar Ivan Bahčič, vsi v Brežicah, dalje Janez Volčanšek, Franc Zorko, Jože Mion, Anton Žerjav in Marija Kos na kolodvoru.

➔ Vse naslove izveste v „Narodnem Domu“. ➔

Podpirajte samo one trgovce, krčmarje in obrtnike, ki imajo slovenske napise!

SVOJI K SVOJIM!

Biti slovenske krevi, biti Slovencu ponosi!

Prva in največja slovenska trgovina

v Brežicah

Uršič & Lipej

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega, špecerijskega in železnega blaga, porcelana, stekla, usnja itd. prodaja vse po najnižjih cenah in le zanesljivo dobro blago.

Velika zaloga tuzemskega in angleškega sukna, cajgov za moške in ženske obleke, volnena in platnena blaga in vse drugo po najnižjih cenah.

Za mnogobrojni obisk se priporočata z odličnim spoštovanjem

Uršič & Lipej.

Nova slovenska trgovina

„Pri novem svetu“

Jos. Boecio

v BREŽICAH (pri frančiškanski cerkvi).

Največja in najnovejša zaloga raznega manufakturnega, suknenega in volnena blaga z moškimi in ženskimi perilom, svilenih in drugih robcev, nogavic, čipk, nakita i. t. d.

Bogata zaloga špecerije, najlepša moka iz Majdičevega mlina v Celju, železnina, lita in posteklena posoda, porcelan, glaževina, cement, trstina, umetna gnojila, premog i. t. d.

Prodajam tudi vse deželne pridelke in kupujem iste po najvišjih cenah.

Izvoz jajec na debelo.

Cene strogo solidne in točna postrežba.

SV. Cirila in Metoda.

spominjajte se družbe

➔ Slovenci! ➔

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, knjigami, molitveniki in drugimi tiskovinami za vse urade, velika zaloga podob in okvirov, razne vrste šipe v vseh velikostih, barvah in debelosti, vsakovrstne reči za božič, papir, peresa, cvetke in različni kinč za jaslice, mične novosti v galanterijskem oddelku, igrače in vse drugo priporoča na drobno in debelo po nizki ceni

ANTON UMEK

v Brežicah in v Krškem.

Sprejema vsakovrstna naročila za „Zadružno tiskarno“ in knjigoveznico po zmernih cenah.

POSÖJILNICA V BREŽICAH

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

posojuje na zemljišča in osebni kredit proti 5½% ali 6% obrestovanju;

obrestuje hranilne vloge s 4½% (štiri in pol od sto), plačuje davek od hranilnih vlog (rentni davek) sama;

uradnje vsak ponedeljek in četrtek od 8½ do 12. ure dopoldne v «Narodnem Domu», I. nadstropje;

ima svoje gostilne v «Narodnem Domu» z lepim hlevom in prostornim dvoriščem ter «na Griču» na koncu novega mostu čez Savo; toči le dobra in pristna domača, izbrana vina.

Hranilne vloge sprejema od vsakogar, posojila daje le zadružnikom.

Leta 1906 do 1. grudna je bilo prometa dva milijona tritisoč kron.

ODBOR.